

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІНСТРУКЦІЙ ДО КУХОННОГО ПРИЛАДДЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ

У тезах розглянуто особливості перекладу інструкцій до кухонної техніки з англійської мови українською. Проаналізовано лексичні та граматичні труднощі, зокрема передавання термінів різного ступеня складності, переклад багатокomпонентних технічних одиниць, а також адаптацію граматичних структур. Матеріалом слугували інструкції до мікрохвильових печей. Виокремлено приклади описового перекладу, трансформацій та калькування як ключових перекладацьких прийомів.

Ключові слова: технічний переклад, інструкції, кухонне приладдя, лексико-граматичні особливості, термінологія, калькування, описовий переклад.

The paper explores key challenges in translating kitchen appliance manuals from English into Ukrainian. It focuses on both lexical and grammatical aspects, including the handling of terms of varying complexity, the translation of multi-word technical expressions, and the adaptation of grammatical structures to the norms of the target language. The study is based on user manuals for microwave ovens. Particular attention is given to translation strategies such as descriptive rendering, structural transformation, and selective borrowing, identified as essential tools in the translator's repertoire.

Key words: technical translation, user manuals, kitchen appliances, lexical and grammatical features, terminology, borrowing, descriptive rendering.

Актуальність курсової роботи пояснюється необхідністю глибокого дослідження особливостей перекладу інструкцій до кухонного обладнання з англійської мови на українську, а також аналізу мовних і змістових труднощів, що виникають під час адаптації таких текстів. У зв'язку з великою кількістю імпоротної побутової техніки, яка надходить на ринок України, суттєво зростає потреба у фаховому перекладі супровідної документації. Низька якість перекладу інструкцій може призвести до серйозних наслідків: неправильного використання приладів, їхнього передчасного виходу з ладу, ризику для здоров'я споживачів або створення небезпечних ситуацій.

Дослідження також висвітлює необхідність дотримання послідовності термінології в межах одного документа, що особливо важливо для інструкцій із багаторазовими посиланнями на ті самі функції або компоненти. Застосування різних варіантів перекладу одного терміна може дезорієнтувати користувача й знизити ефективність сприйняття інформації [4, с. 240].

Крім того, розглянуто вплив цільової аудиторії на вибір перекладацької стратегії: у текстах, розрахованих на широке коло споживачів, доцільно уникати надмірно спеціалізованої лексики або доповнювати її поясненнями, тоді як для технічного персоналу можна зберігати вузькоспеціалізовані терміни. Таким чином, адаптація інструкцій потребує не лише лінгвістичної точності залежно від контексту використання [1, с. 30–32].

Одним із чинників, що ускладнює переклад, є наявність багатоконпонентних і багатозначних технічних термінів, які вимагають врахування як функціонального, так і культурного контексту. Помилка у виборі перекладацького еквівалента може призвести до некоректного використання техніки, її поломки або виникнення небезпечних ситуацій, таких як іскріння, перегрів або коротке замикання. Саме тому перекладач повинен не лише мати лінгвістичну компетентність, а й володіти специфіч-

ними знаннями з технічної сфери, знати усталені терміни та правила технічного письма [3, с. 24].

У межах дослідження було проаналізовано терміни, узяті з англomовних інструкцій до мікрохвильових печей. Ці терміни класифіковано за структурною складністю: однокомпонентні (*grounding, arcing, abrasive*), двокомпонентні (*door interlock, standby mode*) та багатокomпонентні (*microwave oven care, high voltage capacitor*). Така класифікація дозволила виявити типові граматичні трансформації під час перекладу, зокрема заміну частин мови, використання описових конструкцій, адаптацію до синтаксису української мови.

Проаналізовано випадки, коли одне й те саме слово в технічному контексті набуває різних значень: наприклад, *counterclockwise* як напрямок обертання може передаватись фразовим виразом «проти годинникової стрілки», тоді як в іншому контексті це може бути складником технічного опису сенсорної панелі. Без урахування ситуації вживання переклад буде неточним або стилістично неприйнятним.

Окрему увагу приділено специфічним перекладацьким прийомам, серед яких – описовий переклад, калькування, транслітерація та контекстуальне уточнення. Так, термін *waveguide cover* дослівно перекладається як «кришка хвилеводу», проте за відсутності технічної компетентності перекладач може обрати загальніше й менш точне «захисна панель», що створює потенційну небезпеку непорозуміння [2, с. 32].

Дослідження доводить, що для адекватного перекладу технічних інструкцій необхідно глибоко аналізувати семантику термінів, їхню функцію у структурі тексту, а також враховувати стилістичні норми цільової мови.

Практична цінність дослідження полягає в створенні базової типології термінів за структурною складністю та визначенні типових перекладацьких трансформацій, що можуть бути використані як основа для методичних рекомендацій у галузі

технічного перекладу. Теоретична значущість полягає у вивченні впливу структурно-граматичних характеристик термінів на процес перекладацької адаптації в межах функціонального стилю технічних інструкцій.

Список використаних джерел

1. Возненко Н. В., Раденська С. В. Термінологія та переклад : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2010. С. 30–32.
2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
3. Колесник О. В. Технічний переклад : підручник. Київ : Либідь, 2004. 320 с.
4. Schriver K. A. Quality in document design: issues and controversies. *Technical Communication*. 1993. Vol. 40, No. 2. Pp. 239–257.